

Rengöring och efterbehandling

1. Projektörer och byggherrar

Våra keramiska plattor klarar de på marknaden befintliga rengöringsmedel och städmetoder. Olika fogmaterialen har varierande resistens mot mekanisk och kemisk påverkan. Belastningar från såväl produktion som underhåll bör därför utvärderas noggrant innan slutligt val av fogmaterial sker.

Där det inte föreligger något krav på kemikalieresistens, men behov av högtrycksspolning finns, kan cementbruksfogar användas. I lokaler utsatta för hetvattenspolning, oljor, fett eller kemikalier väljs ett organiskt fogmaterial (epoxi, polyester eller furanharts). Dessa fogmassor klarar starka rengöringsmedel och städmetoder väsentligt bättre än cementbruksfogar. Epoxifogen skall ej stadigvarande utsättas för temperaturer över +60°C. Vid tveksamhet tag alltid kontakt för en diskussion om val av såväl klinker som fogmaterial.

2. Plattsättare

Det är viktigt att redan vid fogningsarbetet göra den keramiska beklädnaden så ren som möjligt. Oglaserade plattor rengöres med torrbruk och skurblock samt tvättas med styv svamp och vatten.

Glaserade plattor rengöres med planskuren styv svamp och vatten.

Vid fogning med epoximassa skrapas plattorna rena med en hård speciell gummispäckel för epoxi i direkt anslutning till fogningsarbetet. Efter 1–2 timmar görs plattorna helt rena med vatten och skurblock.

Används polyester- eller furanhartsbaserade fogar måste slutrengöring ske i direkt anslutning till fogningsarbetet enligt anvisningar på respektive förpackningar.

3. Byggentreprenörer

Efter hand som plattsättningsarbetet slutföres, är det välbetänkt att täcka golven. Detta för att förhindra nedsmutsning under den fortsatta byggnadstiden. Observera att cementbruksfogar skall hållas fuktiga under ca 3 dygn efter fogningen (täck golvet med plastfolie).

4. Byggstädare

Innan någon form av behandling påbörjas är det viktigt att golvet är ordentligt rent från cement och annan byggsmuts. I de fall fogbruksrester finns kvar på golv- och väggytor sker rengöring med ett surt rengöringsmedel. Fogarna skall vattenmättas innan det sura rengöringsmedlet påföres. Låt medlet verka under några minuter och skura därefter beklädnaden med skurblock eller skurborste, lämpligen på långt skaft. Skölj noggrant med rent vatten, upprepa behandlingen vid behov. Observera att vissa glaserade plattor kan vara känsliga mot sura rengöringsmedel. I dessa fall sker rengöring med vatten och svamp. Om avkalkningsmedel används är det viktigt med en omsorgsfull avsköljning.

Tänk på att starka syror kan skada cementbruksfogarna och därför ej bör användas.

Fläckar från målarfärg eller organiska fogmassor (epoxi, polyester eller furanharts) kan i de flesta fall avlägsnas genom upprepade behandlingar med färgborttagningsmedel.

5. Lokalvårdare

Allmänt

Keramiska golv- och väggplattor är underhållsfria. Dock krävs en normal städning och rengöring baserad på den verksamhets som bedrivs. Vanligen såväl daglig som veckostädning samt avtorkning vid spill och annan nedsmutsning. Enligt nedan följer förslag på hur man på bästa sätt kan sköta sina keramiska plattor. Anvisningarna förutsätter att de keramiska plattorna är rengjorda efter fogningsarbete samt att eventuell byggsmuts är bortstädad.

Väggar—Kakelplattor och glaserade klinkerplattor

Den glaserade ytan på kakelplattor och klinkerplattor torkas enklast av med en fuktig trasa. Torrorka därefter. Eventuella rester av tvål, shampo, fett etc kan lätt avlägsnas med ett alkaliskt rengöringsmedel med efterföljande avsköljning och torkning. Eventuella kalkstänk kan lösas med surt rengöringsmedel samt avsköljning och torrorkning. Vissa kakelplattor har dekorer som kan missfärgas av alkali eller syra samt repas vid rengöring med sk "scotch brite" svampar. Dessa plattor måste rengöras med vatten och en mjuk svamp samt eftertorkas med en mjuk trasa.

Golv, torra utrymmen—Oglaserade, naturfärgade plattor

Plattorna har en viss öppen porositet i ytan. Normalt rengöres golvet med såpa som på sikt ger en skyddande yta. För att påskynda denna effekt och för att golven skall bli mer lättstädade kan man behandla plattorna med klinker och fogimpregnering. Bonvax och andra produkter ej avsedda för keramiska plattor skall ej användas. Behandlingen bör ske innan golvet tas i bruk. Normal veckostädning sker med såpa.

Eventuella fläckar och spill av fett eller smuts tas bort med alkaliskt rengöringsmedel om inte såpa klarar av det.

Golv, torra utrymmen—Oglaserade, infärgade plattor

Oglaserade infärgade plattor har till skillnad från naturfärgade plattor ett mycket tätt gods och kräver normalt ingen behandling, men en behandling med klinker och fogimpregnering gör golven mer lättstädade. Veckostädning sker med vatten och ett svagt alkaliskt rengöringsmedel, s.k. allrengöringsmedel.

Golv, torra utrymmen—Glaserade plattor

På en glaserad yta fäster inte smutsen så lätt. Fläckar av fett eller kalk kan tas bort med alkaliskt resp. surt rengöringsmedel. Veckostädning sker med vatten och ett svagt alkaliskt rengöringsmedel.

Golvbeläggningar i våtutrymmen

(badanläggningar, industri, storkök)

Samtliga nämnda platttyper för golv kan även förekomma i våtutrymmen i olika typer av anläggningar med skilda typer av nedsmutsning. De keramiska plattorna i våtutrymmen har oftast en mer strukturerad yta, som gör dem halkdämpande. Ett effektivt sätt att rengöra denna typ av plattor är med högtrycksspruta. Trycket i sprutan bör ej överstiga 5,0 MPa. Vid högre tryck kan fogarna skadas. Munstycket skall vara vinklat 45° och hållas på ett avstånd av 15–20 cm från ytan. Nedan redogörs för lämplig arbetsgång vid användning av högtrycksaggregat. Principerna gäller i tillämpliga delar även andra rengöringsmetoder.

1. Påför rengöringsmedlet helst på torra ytor (dock ej vid sura medel), så att det kommer i direkt kontakt med föroreningen. Var försiktig vid påläggning av starkt alkaliska eller starkt sura rengöringsmedel.
2. Låt rengöringsmedlet verka.
3. Håll strålröret på lämpligt avstånd så att rengöringsmedlet träffar golvet i dimform. Spruta rent med högtryck och cirka 60°C vatten. Arbeta från högsta punkterna mot golvbrunnar etc. Arbeta metodiskt och låt sköljstråken överlappa varandra.

Vanliga föroreningar och rengöringsmedel

A. Petroleumprodukter (verkstadsindustrier). Svår förorening: Vattenbaserat avfettningsmedel.

B. Animaliska och vegetabiliska fetter (livsmedelsindustrin och sanitära utrymmen). Alkaliskt rengöringsmedel

C. Kalk. Svår och lätt förorening: Surt rengöringsmedel.

Observera att rengöringsmedlet skall sköljas bort noggrant. I vissa fall kan det vara nödvändigt att arbeta först med sura sedan alkaliska medel direkt efter varandra för att få golvet rent.

Fogar

Cementbruksfogar

Fogarna är till skillnad från de keramiska plattorna porösa men tätas i någon mån i de fall man använder klinker och fogimpregnering .

Om cementbruksfogarna mellan plattorna i badrum eller liknande utrymmen börjar mörkna, är det ett tecken på mögeltillväxt och dålig ventilation. Tvätta fogarna rena med klorhaltigt rengöringsmedel och skölj sedan med rent vatten.

Fogar av hårdplaster

I lokaler utsatta för hevattenspolning, oljor, fett eller kemikalier (typ industri, storkök etc) väljes ofta fogar av hårdplaster, t.ex. epoxi, polyester, furan eller polyuretan. Dessa fogmassor klarar kraftigare rengöringsmedel och städmetoder.

Man bör dock vara observant på att vissa hårdplaster kan ta skada vid temperaturer över 60°C.

Observera att rengöringsmedel skall sköljas bort ordentligt. Fogar av polyestermassor är känsliga för alkaliska medel och epoxifogar för sura medel. Furanhartsfogar tål både alkaliska och sura medel bra.

Fläckborttagning

Spill och läckage ska alltid torkas upp med trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier är det lämpligt att alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov koncentrationen. Förvattna alltid cementfogarna.

Observera att anvisningarna för fläckborttagning endast gäller keramikplattor, eftersom natursten är känsligare för lösningsmedel.

Livsmedelsfett, öl, vin glass, hudfett, oljefilm, smörjfett, metallskrap av aluminium.

Alkaliskt rengöringsmedel, soda eller kaustiksodalösning.

Kalkutfällningar, cement och bruk, rostfläckar, metallskrap av stål.

Sura rengöringsmedel, ättiksyra/ättiksprit, ”murtvätt”.

Färgspill av oljefärg/alkydfärg, motorolja, asfaltfläckar.

Lösningsmedel, t.ex lacknafta, T-grön.

Färgspill, akrylatfärg, färgfläckar som torkat.

Vatten. Mekanisk rengöring, t.ex skrapning med rakblad och därefter färgborttagningsmedel.

Gummi, stearin, paraffin.

Lösningsmedel, t.ex aceton, sprit, T-röd, rengöringsbensin.

Kraftigt färgade vätskor, t.ex rödvin och rödbetsspad.

Alkaliskt och blekande rengöringsmedel, t.ex utspädd Klorin.

Byggteknisk information

För kompletterande information eller då tveksamhet råder beträffande val av beläggningstyp, plattor, fogbruk etc. bör kontakt tagas med oss.

Verra AB
Tågagatan 58
SE-254 41 Helsingborg
tel. 042 20 62 60
mobil. 073 096 14 73
info@verraab.se